

MUSEUM
KLOOSTER
TER APEL

Jaarverslag
2023

Inleiding	3
1. De mensen van Museum Klooster Ter Apel	4
2. Ontwikkelingen in het museum	5
3. Tentoonstellingen en activiteiten	7
4. Collectie	11
5. Educatie	13
6. Kruidentuin	14
7. Archeologie	16
8. Communicatie en PR	18
9. Onderhoud van het gebouw	19
10. Bezoekersaantallen	20
11. Financieel	20
 Bijlage 1 – Personele gegevens	 21

Inleiding

2023 was niet het makkelijkste jaar voor Museum Klooster Ter Apel, er waren personele problemen ten gevolge van ziekte. Desalniettemin heeft de organisatie deze periode glansrijk doorstaan. Het bezoekersaantal is in 2023 licht gestegen van 21.001 in 2022 naar 21.909 en Spiekerbezoek van 5.780 in 2022 naar 10.057. Over bezoekers aan onze website en sociale media leest u meer in paragraaf 6 'Communicatie en PR'. We hebben een druk bezocht educatieprogramma voor scholen geleverd en er zijn veel mensen afgekomen op de archeologische opgravingen rondom het Klooster. De tentoonstelling 'De heksen van de Ruiten Aa' werd door velen intens beleefd en enorm gewaardeerd.

1. De mensen van Museum Klooster Ter Apel

2023 was een jaar met belangrijke personele veranderingen. Per 1 februari nam directeur Margriet van Klinken afscheid om een baan elders te accepteren. Haar plek werd per 1 maart opgevuld door Marjan Brouwer, die echter vlak voor die datum met ernstige ziekte te kampen kreeg en het hele jaar de gevolgen daarvan bleef ondervinden. Onze conservator Hillebert Siemensma viel half april uit wegens ziekte. Per 1 november besloot hij helaas afscheid van zijn baan bij het Klooster te nemen. Zijn taken werden overgenomen door Bas Sijpkens. Met twee van de vier vaste krachten in de lappenmand was het Klooster bijna het hele jaar onderbezet en was het uitdagend om een bruisende programmering van de grond te krijgen. De meeste geplande activiteiten zijn echter toch gewoon doorgegaan en dat hebben we te danken aan de overgebleven vaste krachten en onze vele vrijwilligers. Het was fantastisch dat in dit moeilijke jaar de organisatie overeind kon blijven en de kernactiviteiten met daarbij nog enkele extra activiteiten uit kon voeren.

Museum Klooster Ter Apel heeft vier vaste medewerkers in dienst en zes oproepkrachten voor de receptie. Daarnaast zijn er 75 vrijwilligers, die bestuurstaken, collectieregistratie, rondleidingen, educatie en (tuin)onderhoud uitvoeren. Ze zijn onmisbaar voor het museum. Zie bijlage 1 voor de personele gegevens.

In september droeg onze bestuursvoorzitter Frits Bergman na vele jaren dienst het stokje over aan Karel Geijzendorffer. Frits Bergman is bij de eindejaarsborrel heel hartelijk bedankt voor zijn inspanningen, eerst als gewoon bestuurslid en daarna als voorzitter. Hij kreeg een conventsinsigne als blijk van enorme waardering.

Ons educatieteam

2. Ontwikkelingen in het museum

Het is onvermijdelijk: een nieuwe directeur brengt nieuwe inzichten mee. In 2023 hebben we bijgevolg hard gewerkt aan onze gastvrijheid, toegankelijkheid, een onderzoek naar bezoekersverwachtingen, en nieuw beleid voor de toekomst.

Gastvrijheid

Om de gastvrijheid naar een hoger niveau te krijgen hebben we allereerst meer dan vijftig bordjes uit het gebouw verwijderd waar een ge- of verbod op stond. Dit geeft al een veel vriendelijker aanblik. Waar het beslist nodig is, formuleren we een verbod positief en we denken actief na over manieren om museale informatie en verboden op een ludieke manier te integreren. Een andere manier van gastvrijheidsbevordering is het beter opleiden van onze receptiemedewerkers. Twee keer per jaar krijgen zij nu een training, de eerste vond plaats in november 2023. We betrekken hen meer bij de bedrijfsvoering en krijgen feedback van hen.

Toegankelijkheid

Het is niet eenvoudig om een monument toegankelijk te maken. We hebben te maken met veel trapjes, opstapjes en andere niveauverschillen die het rolstoelers moeilijk maken. Met een subsidie van het Cultuurfonds was het mogelijk om een pilot met drempelhulpen te doen. Die is na veel aanpassen, succesvol gebleken en het streven is dit voort te zetten.

Toegankelijkheid is ook: goed leesbare en begrijpelijke informatie geven. In 2023 zijn we begonnen al onze grote tekstborden en kleine objectbordjes te herzien, in eenvoudiger en leuker taalgebruik en mooie en duidelijke vormgeving. We kiezen voor eenduidige belettering in het lettertype Atkinson Hyperlegible. Dit is een extreem goed leesbaar lettertype, ontwikkeld door het Amerikaanse Brailleinstituut en het is vooral voor slechtziende mensen extra goed leesbaar. We kiezen voor iets grotere letters en een ruimere regelafstand. De reacties zijn positief.

Ook het toepassen van voldoende licht in zowel verkeersruimten als expositieruimten is belangrijk voor een toegankelijk gebouw. We hebben in 2023 verschillende proefjes gedaan en hebben enkele plaatsen die voor het publiek moeilijk te vinden waren, of simpelweg te donker waren, beter kunnen uitlichten zonder ingrepen aan het monument te doen.

Publieksonderzoek

Het was al een flink aantal jaren geleden dat voor het laatst een bezoekersonderzoek is gedaan in het museum. De directeur had grote behoefte aan reacties van het publiek op het huidige aanbod. Het onderzoek heeft plaatsgevonden tussen mei en september en heeft 333 respondenten opgeleverd. De uitkomst was kort samengevat:

- de meeste bezoekers komen uit Noord-Nederland
- de meeste bezoekers zijn 50+
- verreweg de meeste bezoekers komen om het gebouw te zien en te leren over het kloosterleven
- verreweg de meeste bezoekers loven de sfeer, rust en voelbare geschiedenis van het gebouw en de tuin
- het kleine boekje met uitleg over de vertrekken wordt zeer gewaardeerd
- de film wordt als idee erg gewaardeerd, de uitwerking en de duur wordt iets minder gewaardeerd
- ons analoge aanbod wordt minstens zo goed gewaardeerd als het digitale aanbod
- de meeste bezoekers raden het museum aan aan anderen

De resultaten van het publieksonderzoek zijn voor Museum Klooster Ter Apel richtinggevend voor de vormgeving van verder beleid. De wens is een dergelijk onderzoek met regelmaat te herhalen.

3. Tentoonstellingen en activiteiten

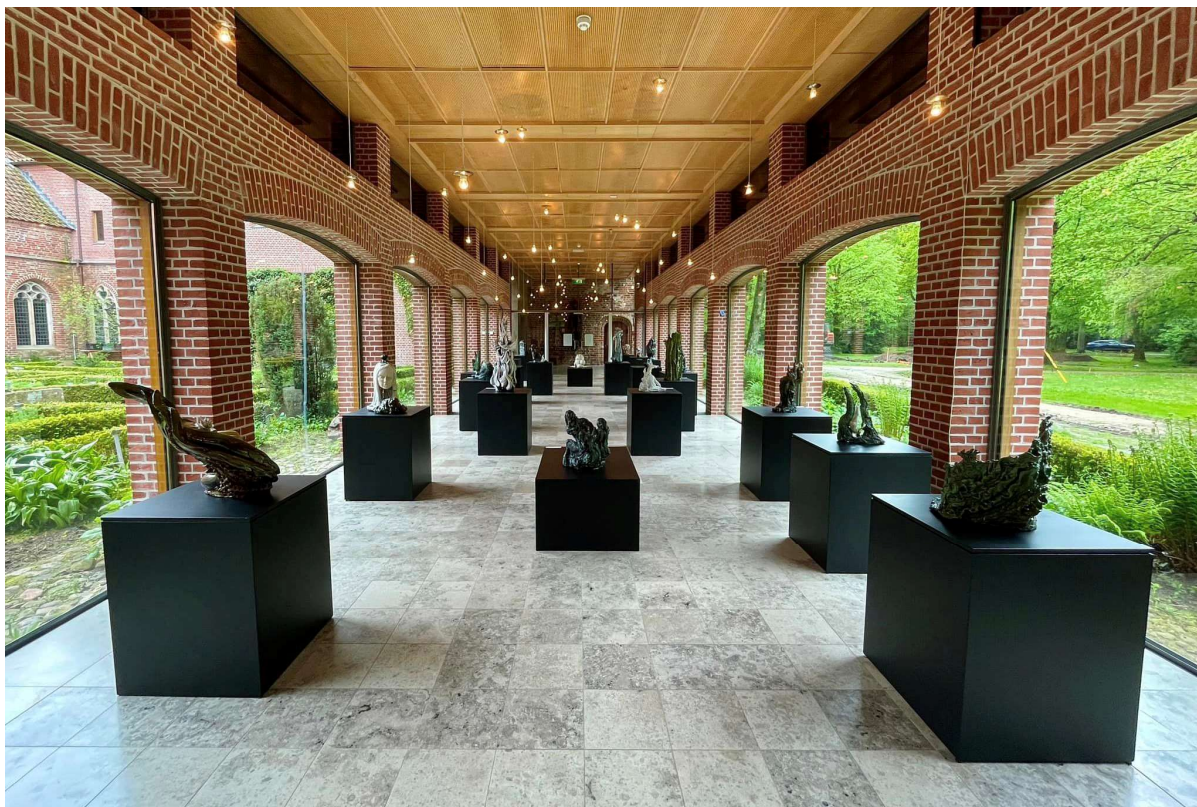
Tentoonstellingen

Tot 19 maart 2023: 'Met het oog op het Wad'

Jubileumtentoonstelling van de WaddenKunstKring (WKK) die 25 jaar bestaat. Veertien kunstenaars brachten hun kunst voor het voetlicht, van stemmige schilderijen tot vrolijke afvalsculpturen.

15 april t/m 5 november 2023: 'De heksen van de Ruiten Aa'

Een gruwelijk verhaal over 23 mensen, meest vrouwen, die tussen 1587 en 1597 berecht en schuldig worden bevonden aan hekserij. Ze vinden de dood op de brandstapel op de Geselberg bij Wedde. De tentoonstelling bestaat uit historische objecten en documenten, en een deel met beelden van kunstenaressen Ludmilla van der Spoel, die elke aangeklaagde 'heks' een gezicht heeft gegeven. Sommige bezoekers hebben een bijzondere band met de slachtoffers en we hebben zelden zo'n intensief beleefde tentoonstelling binnen de muren gehad. De tentoonstelling was gepland tot 3 september maar is verlengd tot 5 november vanwege de positieve reacties.

17 november 2023 – 14 april 2024: ‘Vogel-Vrij. Duizenden vogels van keramiek’

‘Vogel-Vrij’ is een community-art project van beeldend kunstenaar Myrte van Dijk uit Odoorn. Het is een kunstininstallatie van duizenden keramische vogels, die in de galeries van Museum Klooster Ter Apel voor een bijzondere sfeer zorgen. De vogels zijn gemaakt tijdens workshops door meer dan duizend volwassenen en kinderen. Voor velen van hen is het moeilijk te begrijpen dat onze handen ons beste gereedschap is. Myrte van Dijk merkt bij het werken met kinderen dat boetseren onmisbaar is in hun tactiele ontwikkeling. Zeker nu we onze tastzin vooral gebruiken voor swipen en typen. Met boetseren oefen je op een leuke manier kunstzinnige en motorische vaardigheden.

Activiteiten

Middeleeuws Ter Apel

Museum Klooster Ter Apel is trots onderdeel te zijn van dit fantastische spektakel. Ook dit jaar zijn er weer lezingen in de Kloosterkerk geweest, heeft er gezang geklonken in kerk en kruisgang en zijn er speciale kleine rondleidingen door het kloostergebouw geweest. Veel bezoekers hebben de tentoonstelling 'De heksen van de Ruiten Aa' bezocht.

Nacht van de Nacht

De Nacht van Nacht op 28 oktober 'viert' het donker. Dit jaar was er een concert van het gitaarduo Guitar Bizarre, die met hun eigen muziekstijl die klassiek, jazz en pop vermengt, een sfeervol concert in de Kanunnikenkerk bracht, dat helemaal was uitverkocht.

Inlooprondleidingen

In de zomermaanden zijn er elke week instaprondleidingen uitgevoerd door ons Gidsengilde. Hiervoor hoeven bezoekers zich niet aan te melden. Ook dit jaar is dit weer erg gewaardeerd door de bezoekers.

Maand van de Geschiedenis

Het thema van de Maand van de Geschiedenis -elk jaar in oktober- was in 2023 'Eureka!'. We hebben dit thema aangegrepen om de themarondleidingen aan te bieden bij de tentoonstelling 'De heksen van de Ruiten Aa', waarbij het Eureka-moment afkomstig was van predikant Balthasar Bekker (1634-1698) die beweerde dat heksen niet konden bestaan. De themarondleidingen waren alle keren volgeboekt.

Spirituele activiteiten

Het Klooster is onderwerp van belangstelling van zoekers naar spiritualiteit. In 2023 zijn er drie goedbezochte wandelingen met de wichelroede geweest in en om het Klooster.

Filmopnamen

Het programma 'Snikkevaart' van RTV Drenthe heeft in de zomer opnamen gemaakt in het Klooster, evenals het programma 'Het vuur van de Friezen' van de NPO.

Huwelijken

In 2023 zijn er zeven huwelijken gesloten in Museum Klooster Ter Apel. We hebben een mooi aanbod van Kapittelzaal of Lekenkerk, en dit jaar besloten we ook de Kanunnikenkerk open te stellen voor huwelijksvoltrekkingen. De bruidsparen waren blij met ons aanbod en gastvrije organisatie.

Brand-, ontruimings- en portofoonoefening

Dit was geen activiteit voor bezoekers, maar niet minder belangrijk: op 27 maart hebben we een grootschalige brand- en ontruimingsoefening gehouden met medewerkers en vrijwilligers, gecombineerd met een oefening voor het werken met de portofoon. We hebben deze dag georganiseerd in samenwerking met Veiligheidsregio Groningen en Brandweerkorps Ter Apel.

'De Slimste Erfgoedvrijwilliger'

Onze vrijwilliger Ina Savenije was deelnemer aan de wedstrijd 'De Slimste Erfgoedvrijwilliger' in het Nederlands Openluchtmuseum in juni. Ze won de Groningse voorrondes en was dus de Groningse kandidaat in de wedstrijd. Ze won niet, maar bereikte samen met haar secondant en medekloosterling Siny Schomaker een mooi resultaat. We waren apetrots!

Gronings Vuur

De manifestatie Gronings Vuur trok in de zomer van 2023 door Westerwolde. Museum Klooster Ter Apel stuurde een afvaardiging naar de brainstormrondes ter voorbereiding en heeft aan de uiteindelijke manifestatie bijgedragen door vrijwilligers en medewerkers verhalen over het klooster te laten vertellen in de tuin van de RSG in Ter Apel.

4. Collectie

Nieuwe aanwinsten

Het museum heeft in 2023 een schenking gekregen van een collectezak uit de Rooms-Katholieke Kerk van Ter Apel. Aan de documentatie zijn drie scans toegevoegd die op het klooster betrekking hebben en die nog bij de scans van de Groninger Archieven horen.

Bruiklenen

Museum Wierdenland heeft van ons een prachtig werk van Marten Klompjen in bruikleen gekregen voor de tentoonstelling 'Kloeke Kerken van De Ploeg'.

Werkzaamheden aan de collectie

Museum Klooster Ter Apel heeft een actieve collectiewerkgroep. De werkgroep bestaat uit zes personen (vrijwilligers) onder begeleiding van de conservator/collectiemedewerker. De groep houdt zich bezig met de registratie, beschrijving, schoonmaak en plaatsing van de collectie in het museum, bibliotheek en het museumdepot. De collectie bevat ca. 2200 objecten. Het archief met documentatie bestaat uit 2100 boeken en 2300 documentscans afkomstig van het Drents Archief/Groninger Archieven. Ook wisselt een aantal medewerkers van de groep de permanente expositie van de paramentencollectie een aantal keer per jaar.

De digitale registratie van de collectie vindt plaats in het systeem Adlib (Axiell), dat door een groot aantal Groningse musea gebruikt wordt in samenwerking met Erfgoedpartners.

De werkgroep is in 2023 vijfmaal bijeengewees voor overleg en afstemming. In december gebeurde dat voor het eerst onder leiding van de nieuwe collectiemedewerker.

Een aantal zwaartepunten van dit jaar:

- De boekencollectie is geheel doorgenomen en catalogusnummers, auteursnamen, etc. gecontroleerd en gecorrigeerd. In de bibliotheek zijn enkele kasten bijgeplaatst, zodat ruimte is ontstaan en nieuwe boeken bijgeplaatst kunnen worden. In maart is een hardcopy catalogus van de collectie samengesteld. In de tweede helft van het jaar is een start gemaakt met het invoeren van de classificatiecode (afgerond), trefwoorden en een foto van de boekomslag om de doorzoekbaarheid van het systeem te vergroten.
- In de Adlib-registratie is bij de objecten een sterke verbetering aangebracht in het aantal en de eenduidigheid van objectnaam en objectcategorie. Er is een start gemaakt met het invoeren van een juiste formulering van de objecttitel. Ook kenmerken als beschrijving en fysieke kenmerken worden aangevuld en gecorrigeerd.
- Van vrijwel alle objecten zijn in de afgelopen jaren foto's gemaakt en in Adlib geplaatst. In 2023 zijn ontbrekende foto's toegevoegd, zodat het systeem inmiddels vrijwel geheel gevuld is.
- In februari is het plaatsen van de documentscans afkomstig van het Drents Archief/Groninger Archieven afgerond. Er zijn nu ca. 2300 scans in Adlib opgenomen met een digitale link naar het betreffende archief en indien beschikbaar een link naar de Cartago-database. In de laatste is vaak een transcriptie van het middeleeuwse handschrift opgenomen. We zullen deze scans als documentatie opnemen.
- In september is een overgang naar een nieuwe versie van Adlib/Axiell (versie 4.5 → 5.1) gemaakt. Hiervoor was een volledige migratie van data noodzakelijk. Deze is in samenwerking met Erfgoedpartners Groningen gedaan. Controle op een goede migratie is in eigen beheer uitgevoerd.
- Met de directeur en collectiemedewerker is afgesproken is dat we ons de komende tijd concentreren op de acht kenmerken die genoemd worden in de Museumnorm. Uit een daarna uitgevoerde inventarisatie blijkt dat velden als objectnummer en standplaats volledig zijn ingevoerd, maar met name de data rond verwerving gecorrigeerd en aangevuld moeten worden. Bij het invullen van kenmerken zullen we gebruik maken van de voor musea opgestelde standaardformulering.

5. Educatie

1792 kinderen met begeleiders hebben ons in schoolverband in 2023 bezocht. Ze volgen een programma van het museum. Pakweg de helft van deze leerlingen kwam van het basisonderwijs in combinatie met een busrit van het project 'Culturele Mobiliteit'. De andere helft werd gevormd door middelbare scholieren.

In oktober werd het 'Kanukjespad' geopend, een culturele beleefroute voor jonge kinderen door het kloosterbos. Ze gaan op pad met een kaproen, tas en opdrachtenboekje. Onderweg is veel te zien, voelen, horen en ruiken. Dit project is samen met Staatsbosbeheer en stichting Herinrichting Kloosterenclave ontwikkeld en gefinancierd door de Provincie Groningen, Leader Oost-Groningen en Staatsbosbeheer.

6. Kruidentuin

Met een betrekkelijk grote groep vrijwilligers zijn we dit tuinjaar begonnen. Waar we in voorgaande jaren enkele weken nodig hadden om de tuin onkruidvrij en 'seizoensklaar' te krijgen, lukte dat ons dit jaar in een week. De groep is tussen 18 maart en 9 december 17 keer op zaterdagochtend in de tuin bezig geweest met schoffelen, wieden, harken, planten en verplanten. Helaas is de groep in de loop van het jaar om uiteenlopende redenen weer kleiner geworden.

Het tuinjaar 2023 begon overigens met veel regen, heel veel regen. Bovendien waren de maanden maart en april erg koud. De maanden mei en juni waren juist weer uitzonderlijk warm en erg droog.

Op 1 juli is de groep op excursie geweest bij de *Polderkol*. Dit is de kruidentuin van Marlies Engels in de buurt van Lelystad.

In verschillende tijdschriften is er dit jaar de nodige aandacht besteed aan de kruidentuin. In het voorjaarsnummer van het, door het Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland (AVVN) uitgegeven, tijdschrift 'De Tuinliefhebber' is een bijdrage van Marieke de Geus verschenen. In het augustusnummer van het maandblad Landleven stond een mooie reportage van de tuin met prachtige foto's van Anna Rubingh. Voor het LinkedIn platform "Historische moestuinen" is een bijdrage geleverd. In precies het maximaal toegestane aantal van 475 woorden is de geschiedenis van de kruidentuin beschreven.

Verder zijn er n.a.v. de tuinwerkzaamheden in de loop van het jaar 12 bijdrages geschreven die op de verschillende socials van het Klooster zijn geplaatst. Hierin is steeds 1 plant uit de tuin beschreven.

Dit jaar zijn ook bijdrages geleverd aan een toeristische gids die uitgeverij Fjord in 2024 uit zal geven met bijzondere adressen met mooie tuinen. Hierin zal ook het Klooster Ter Apel vermeld worden. Tenslotte zal de tuin ook een vermelding krijgen in de "Open Moestuinen Gids 2024" van de Nederlandse Tuinenstichting.

Er is ook nog één aanwinst in de tuin te vermelden. Voor de expositie "De heksen van de Ruiten Aa" is het gelukt met enige moeite twee planten Duvelsdrek (*Ferula asafoetida*) op te kweken. Nadat ze tijdelijk onderdeel van de expositie waren zijn ze in de zomer in vak tien uitgeplant. Met wat geluk bloeien ze over 7 jaar!

7. Archeologie

Uit subsidies van het Hessefonds en de provincie Groningen werden in 2023 aan de oost- en zuidflank van het conventsgebouw grootschalige opgravingen uitgevoerd. Dit keer onder verantwoordelijkheid van de Rijks Universiteit Groningen (RUG) met medewerking van de Stichting Archeologie en Monument (SAM) en met ruime inzet van publieksvrijwilligers. De opgravingen werden uitgevoerd als een zogenaamde “leeropgraving”, een soort co-schap in de opleiding tot archeoloog. Daarin is het geven van publieksvoorlichting onderdeel van de praktijkopleiding tot archeoloog bij de RUG. Mede daardoor kon het publiek zeer uitgebreid voorlichting krijgen over hetgeen zich in de opgravingsputten afspeelde. Tegelijkertijd verrichtten de studenten ook een groot deel van de reguliere archeologische werkzaamheden. De begeleiding van studenten en meegravende vrijwilligers werd verzorgd door docenten van de RUG en de vrijwilligers van de SAM.

Aan de oostflank werden vlak onder het maaiveld imposante zware funderingsresten blootgelegd. Vermoedelijk zijn dat onderdelen van een gebouw met meerdere verdiepingen dat er mogelijk al stond, voordat het klooster haar huidige vorm had gekregen. Meer duidelijkheid wordt verwacht in 2025. Hopelijk zijn dan de wortelresten van de in 2021 gerooide beuken zodanig verteerd, dat verder uitgraven eenvoudiger wordt en geen schade toebrengt aan andere funderingsresten en leidingen.

Aan de zuidflank werd in het gazon een viertal proefsleuven in noord-zuid richting aangelegd. Aan de zuidelijke uiteinden daarvan kwamen daarbij 2 grachtenprofielen tevoorschijn. Daarnaast toonden de proefsleuven overduidelijk een bijna 3 meter diep en 12 meter breed profiel van een gracht of langwerpige waterbassin. De functie van bovengenoemd bassin was wellicht die van visvijver in de kloostertijd. Nadere duiding van deze bevinding zal plaatsvinden in 2025 met aanvullende grondboringen. Vondstenverwerking en duiding daarvan, zijn bij het schrijven van dit jaarverslag nog niet bekend.

Bij alle bovenbeschreven werkzaamheden werd het lekenpubliek nadrukkelijk betrokken, hetzij als actieve publieksvrijwilliger, bijvoorbeeld bij het zeven van de vondsten, hetzij als gast bij de rondleidingen die dagelijks door studenten werden verzorgd.

Ook tijdens de 2023 editie van Middeleeuws Ter Apel manifesteerde de archeologie zich weer voor het publiek met een kleine opgraving aan de rand van het terrein, waarbij publiek mocht meegraven, metaaldetectoren hanteren en onder begeleiding zeven en meedoen met determinatie van vondsten. De archeologie is een terugkerend onderdeel van Middeleeuws Ter Apel geworden.

8. Communicatie en PR

Ons museum is in 2023 veel in de media geweest. De directeurswissel, de activiteiten, maar vooral de tentoonstelling 'De heksen van de Ruiten Aa' en in nog grotere mate de archeologische opgraving hebben veel media bereikt. De traditionele schrijvende pers heeft vooral het archeologieproject goed bezocht. Onze website werd in 2023 22% meer bezocht dan in 2022, met 45.538 bezoekers, die vooral op ons tentoonstellingsaanbod zochten. We hebben in 2023 sterker ingezet op de sociale media om onze activiteiten onder de aandacht te krijgen. Op LinkedIn groeiden we van 0 naar 750 volgers. Op Facebook groeiden we 3% in volgers, op Twitter (nu X) 4% en op Instagram kregen we 18% meer volgers.

9. Onderhoud van het gebouw

Klein onderhoud

Het klein onderhoud heeft zich in 2023 toegespitst op het verhogen van de kwaliteit van de museale omgeving. Dit vertaalde zich in beter licht, het mooi afwerken van muren, divers schilderwerk en verschillende kleine reparaties.

Groot onderhoud

Het groot onderhoud is een belangrijke aandachtspunt van het museum omdat verzaking betekent dat de toestand van het monument al snel achteruit gaat. Met behulp van de GRGG-subsidie van de provincie Groningen en de SIM van het Rijk en wat er nog op onze begroting stond voor groot onderhoud konden we ook 2023 nog groot onderhoud aan het gebouw uitvoeren. Het meest opvallende was de restauratie van de drie enorme kerkraden aan de oostkant. De hele zomer zijn ze afgesloten geweest met houten plaatjes, geen fraai gezicht. Het moment dat de restauratie was afgesloten was dan ook bijzonder, want niet alleen hadden we weer het licht terug in de Kanunnikenkerk, het viel ook nog eens naar binnen door prachtig heldere ramen die weer stevig in hun lood zitten.

Er werd ook onderhoud uitgevoerd aan de gewelven van de proviandkelder en op verschillende plaatsen is voeg- en metselwerk hersteld.

Het groot onderhoud is voor ons museum een bron van zorg omdat onze voorziening op de begroting voor groot onderhoud beperkt is. Na 2023 is deze voorziening op en kunnen we, indien geen nieuwe subsidies worden aangetrokken die niet ook een financiële inbreng van de Stichting Museum Klooster Ter Apel vereisen, geen groot onderhoud meer doen.

10. Bezoekersaantallen

Over bezoekersaantallen valt altijd veel te zeggen, maar kijkend naar het enige andere kloostermuseum in Nederland dat ook in een kloostergebouw is gevestigd -namelijk Museum Krona in Uden- en 23.000 bezoekers trok in 2023, zijn we met onze 21.909 goed op streek. Vergelijken met andere musea is ingewikkeld, om niet te zeggen ondoenlijk. Er zijn altijd verschillen. Is het museum gevestigd in een bruisend stadje, is er een serieuze toerismecampagne voor de regio? Vergelijking op inhoud, geografische ligging en bereikbaarheid zijn belangrijke parameters. Als we dan kijken naar in Noord-Nederland excentrisch gelegen musea, zoals Gemeentemuseum Het Hannemahuis in Harlingen met 16.000 bezoekers in 2023, of de Menkemaborg met 28.258 (beide plaatsen hebben een treinstation), dan zitten we in het midden.

11. Financieel

De jaarrekening 2023 van Stichting Museum Klooster Ter Apel sluit met een klein tekort, namelijk € 139. Ten opzichte van de begroting 2023 is dat een enorme meevaller, omdat een tekort werd voorzien van € 32.000.

Het verschil valt grofweg als volgt te verklaren:

- de personele kosten vielen per saldo € 12.000 lager uit door onder andere een substantiële verzuimuitkering wegens langdurige ziekte.
- van de Provincie Groningen werd aan reguliere subsidie € 10.000 meer ontvangen dan begroot.
- tevens werd in 2024 een groot bedrag van de Provincie Groningen ontvangen ter dekking van de aanzienlijke kostenstijgingen in 2023. Hierdoor konden vrijwel alle kostenstijgingen worden opgevangen.
- de inkomsten uit entreegelden waren ongeveer € 8.000 hoger dan begroot.

Bijlage 1 Personele gegevens

Bestuur

- mr. F.A. Bergman, voorzitter (tot 17 september 2023)
- drs.ir. K.F. Geijzendorffer, voorzitter (benoemd 17 september 2023)
- E. Levenga, lid
- drs. H.H. Keuker RA, penningmeester
- drs. W.J. Witteveen, lid
- dr. R.F.E. Wolf, secretaris

Medewerkers

- drs. M. van Klinken (tot 1 februari 2023), directeur, BHV-er (0,66 fte)
- drs. M. Brouwer, (vanaf 1 maart 2023), directeur, BHV-er (0,66 fte)
- H.L.F. Siemensma (tot 1 november 2023), conservator, BHV-er (0,33 fte)
- D. Suelmann-Smedes, hoofd receptie, BHV-er (0,78 fte)
- Z.I.A. van der Werff-Podgórski, hoofd facilitair en educatie, BHV-er (1 fte)
- S.H. Sijpkens, collectie- en communicatiemedewerker (0,56 fte)
- A. Bruining, oproepkracht receptie
- Y. Bruining oproepkracht receptie
- S. (Sonia) Zebih (tot 1 maart 2023), oproepkracht receptie
- S. (Sohyl) Zebih (tot 1 juli 2023), oproepkracht receptie
- S.L. Zebih, oproepkracht receptie
- D. Struyck, oproepkracht receptie
- R. Brandsen, oproepkracht receptie
- M. Van Veen, oproepkracht receptie
- K. Van der Laan (tot 1 juli 2023), stagiair Drenthe college, opleiding office assistent

Nevenfuncties

- mr. F.A. Bergman: voorzitter Stichting Monumenten Westerwolde, bestuurslid van de J. en A. ter Borg Stichting, directeur Bernot BV
- drs.ir. K.F. Geijzendorffer: voorzitter kerkenraad van de Eglise Wallonne de Groningue, bestuurslid van het Fonds Wallon, lid van de monumentencommissie gemeente Veendam
- dr. R.F.E. Wolf: Secretaris van de J. en A. ter Borg Stichting
- drs. W.J. Witteveen: bestuurslid van het departement Noordbroek van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, voorzitter van de Stichting Watervloot
- drs. H.H. Keuker RA: geen nevenfuncties
- E. Levenga: geen nevenfuncties
- drs. M. Brouwer: bestuurslid van het Koninklijk Fries Genootschap

Voel de eeuwen

Museum Klooster Ter Apel

Boslaan 3-5, Ter Apel

+31 (0)599 581370

info@kloosterterapel.nl

kloosterterapel.nl